

SPESIALENHETEN FOR POLITISAKER

PÅTALEVEDTAK

Dok. nr. 15

SAK NR 13002355 541/14-123

X-AVISA V/F ANMELDER A VED SØR-TRØNDELAG POLITIDISTRIKT FOR GROV UFORSTAND I TJENESTEN OG UTILBØRLIG OPPTREDEN

Anmeldelsen

X-avisa ved redaktør F har i e-post av 6. august 2014 klaget på/anmeldt etterforsker A ved Sør-Trøndelag politidistrikt. Spesialenheten mottok klagen/anmeldelsen ved påtegning datert samme dag fra Sør-Trøndelag politidistrikt.

F har i anmeldelsen anført at politibetjent A har utvist klanderverdig adferd ved at hun tok kontakt med en journalist i X-avisa i den hensikt å presse journalisten til ikke å skrive om W. Det er også anført grov uforstand i tjenesten ved forsøk på forhåndssensur av pressen med henvisning til Grunnloven § 100.

F har opplyst at journalisten i X-avisa ble oppringt av politibetjent A og at hun presenterte seg som megler ved politiet i Sør-Trøndelag. Journalisten varslet F om telefonsamtalen, og samtalen ble deretter nedtegnet basert på journalistens hukommelse:

”Etterforskeren: ”Dette er fra politiet, jeg er megler hos politiet. Jeg sitter her med S som dere har krenket selvfølelsen til og det er et straffbart forhold. Jeg ser at saken har vært anmeldt tidligere og det er straffeskjerpene at dere fortsetter å skrive om han. Hvis vi ikke blir enig her og nå, så vil du bli innkalt til avhør og forelagt straffeansvaret. Jeg vil henstille om at dere ikke skriver noe mer om dette selskapet.

Journalisten: - Du må ta kontakt med ansvarlig redaktør i X-avisa, F.

Etterforskeren: Du må sørge for at det ikke blir skrevet mer om saken, fordi du har krenket Ss selvfølelse.

Journalisten: - Det kan jeg ikke garantere. Det er ikke min avgjørelse, men redaktørens.

Etterforskeren: - Jo, det kan du. Vil du medvirke til at det blir en ordening? Du lover å sørge for det nå?

Journalisten beskriver samtalen som svært ubehagelig, og sier deretter at han skal se hva han kan gjøre.

Spesialenheten for politisaker

Besøk: *Gronnegt. 82*

Post: Postboks 93, 2301 HAMAR

Tel: 62556100 Faks: 62556102

E-post: post@spesialenheten.no

MWI004

Etterforskeren: - Nå synes jeg du har kommet ned på jorden og samarbeider.

Deretter la hun til at hun overhodet ikke ville siteres på noe av det som ble sagt.

Etterforskeren gjentok også sine uttalelser om straffeansvar og innkalling til forhør.”

F har bemerket at han aldri tidligere har erfart tilsvarende mangel på rolleforståelse og bristende kunnskap om forholdet mellom institusjonene.

Spesialenhetens etterforskning

Politibetjent A er avhørt med status som mistenkt. Journalist D og styreleder i W, S er avhørt som vitner.

Spesialenheten har innhentet dokumenter fra to straffesaker med W og X-avisa som parter. Disse sakene ble registrert av politiet 26. november 2013 og 12. mai 2014. Videre er Sør-Trøndelag politidistrikts medieinstruks av 28. januar 2005 innhentet.

Nærmere om sakens faktum

W har over flere år hatt planer om å bygge cruiseskip for kurs, konferanse, seminarer mv. S er styreleder i selskapet.

Den 26. november 2013 innga S, som styreleder for W, anmeldelse av journalist D og X-avisa for ærekrenkelser. Bakgrunnen for anmeldelsen var at D skal ha tatt kontakt med S og aksjonærer i selskapet i november 2013 for å skrive en negativ preget artikkel om selskapet.

X-avisa publiserte i april 2014 en artikkel på avisas nettside med overskriften ”XXX”. S møtte ved Kriminalvakten ved Sør-Trøndelag politidistrikt 12. mai 2014. S mente seg ærekrenket som følge av X-avisas artikkel i april 2014, og ønsket en vurdering av om forholdet var straffbart. Forholdet ble registrert som undersøkelsessak hos politiet. S har opplyst at han etter artikkelen i april fikk tilsendt en ny artikkel som var ment publisert. Han oppsøkte politihuset for å få råd, og politibetjent A tok telefonisk kontakt med journalist D.

Det fremstår noe uklart når telefonsamtalen fant sted. X-avisa har i anmeldelsen opplyst at politibetjent A ringte 24. juni 2014, mens politibetjent A i egenrapport av 6. juni 2014 har opplyst at telefonsamtalen fant sted 4. juni 2014. Politibetjent A har opprettholdt dette tidspunktet i avhør hos Spesialenheten. Journalist D har opplyst at han har resonnert seg frem til at telefonsamtalen fant sted i slutten av juni, og at han ikke kunne avklare datoen nærmere via for eksempel telefonloggen. Spesialenheten legger til grunn at telefonsamtalen mellom A og D fant sted 4. juni 2014.

S har til Spesialenheten forklart at han henvendte seg i resepsjonen og ble henvist til politibetjent A. Politibetjent A opplyste at politiet opprettet undersøkelsessak etter Ss forrige kontakt med politiet om saken. S viste politibetjent A den nye artikkelen, og A ba om telefonnummeret til X-avisas redaktør. Hun ringte redaktøren, men fikk ikke svar. Hun ringte deretter til journalist D. A satt med telefonrøret i hånden, den sto ikke på høyttaler, og S hørte ikke det D sa. S har forklart at han ble litt forundret over at A forsøkte å få kontakt med avisen, men skrev det på kontoen for at hun var foretakssom

og for og forsøke å bringe partene sammen til en minnelig ordning. I følge S gikk mesteparten av samtalen i en gemyttlig tone og han fikk en følelse av at politibetjent A ønsket begge partene godt. S ble foreholdt at D mener at A skal ha sagt at D måtte stanse skrivningen og at S følte seg krenket. S har avvist at dette ble sagt.

S har opplyst at han ble kontaktet av XY-avisen og at han ga uttalelse i e-post til XY-avisen 5. august 2014. Han hadde også e-postkorrespondanse med XY-avisens journalist 7. og 8. august 2014. S har bedt om at disse e-postene vedlegges som del av hans forklaring til Spesialenheten, og har bemerket at han på tidspunktet for e-postkorrespondansen hadde hendelsen/telefonsamtalen friskt i minne. S har i e-postene til XY-avisen opplyst at politibetjent A kontaktet X-avisa på eget initiativ. Hun presenterte seg som etterforsker. Hun hadde ikke uttalt at hun var megler, men at hennes henvendelse forhåpentligvis kunne ha en meglende funksjon. Det var ikke riktig at politibetjent A ba X-avisa om ikke å skrive mer om W og S. I følge S ga hun journalisten et velmenende råd om at det kanskje ikke ville tjene avisas sak å gi ut enda en artikkel ettersom det var åpnet etterforskingssak. S presiserte at A overlot denne vurderingen til X-avisa. På spørsmål om sitt forhold til politibetjent A, opplyste S at han ikke hadde noe forhold til A. Han hadde ikke møtt eller hatt samtaler med henne verken før eller etter dette ene møtet.

Politibetjent A har til Spesialenheten forklart at hun ble forespurt av fagleder E om å snakke med S, som hadde møtt ved kriminalvakten. Hun møtte S på kriminalvakten, og samtalen foregikk på et kontor som A lånte, idet hennes eget kontor var opptatt. A har forklart at S ga en kort oversikt over saken og hans kontakt med journalisten som hadde skrevet artikkelen. Hun oppfattet det slik at de to kjente hverandre godt fra tidligere, at S hadde kommet med betroelser/uttalelser som journalisten hadde misbrukt, og at S hadde forsøkt å komme i kontakt med journalisten uten å lykkes. A har videre forklart at hun ringte journalisten i et forsøk på å skape kontakt mellom dem og for å avklare om de ville snakke sammen eller ikke. Å forsøke å redusere konfliktnivået er en vanlig arbeidsmetode i politiet. Hun ringte først en annen journalist i X-avisa uten å få svar. Deretter fremkom at journalisten hun ønsket å kontakte hadde et annet telefonnummer. I følge A presenterte hun seg med fullt navn og at hun arbeidet ved Øko-teamet i politiet. Videre opplyste hun til journalist D at hun satte telefonen på høytalerfunksjon. Hun meddelte at S vurderte å inngi anmeldelse, at hun foreløpig ikke anså forholdet som en politisak og at det beste var å løse saken på det laveste nivå. Hun gjorde D kjent med hva en anmeldelse innebar og hva som var normal prosedyre hos politiet. A har opplyst at hun i løpet av telefonsamtalen opplevde at S og D kom til en enighet om at de skulle kontakte hverandre. A oppfattet seg selv som objektiv og balansert i samtalen og fikk ikke signaler om at D oppfattet samtalen som press eller som ubehagelig. Hun benekter å ha uttalt at journalisten måtte stanse mer skrivning om S, og kjenner seg ikke igjen i X-avisas fremstilling av saken. A har understreket at hun ikke hadde noen interesse i saken og at hun heller ikke talte Ss sak. Hun har ingen utøvende rolle i næringslivet, men har med sine søsken et firma som har gått i arv. Firmaet driver uleie av leiligheter, og hun eier 30 %. Dette er godkjent av politimesteren. Hun er også varamedlem i styret i xxx eiendomsmegling, som drives av hennes mann.

A har forklart at hun etter møtet med S informerte fagleder E om at hun hadde ringt journalist D, og E ga uttrykk for at det var en god løsning.

Hun har i avisen lest at hun ringte med skjult nummer, og har i ettertid funnet ut at dette stemmer. Hun benyttet et annet kontor enn sitt eget, og var ikke klar over at telefonen hadde skjult nummer.

Politibetjent A skrev 6. juni 2014 egenrapport etter møtet med S og telefonsamtalen med D. Nedtegnelsen i egenrapporten samsvarer med hennes forklaring til Spesialenheten.

Journalist D har forklart at politibetjent A presenterte seg som megler. Hun opplyste at hun brukte høytalende telefon og at S var til stede på kontoret. I følge D varte samtalen i ca. 30 minutter og at han ikke selv kom til orde de første 20 minuttene, idet politibetjent A pratet på "inn- og utpust". A understreket minst tre ganger at hun ikke hadde kjennskap til saken. Hun uttalte at det D holdt på med var forbundet med straffansvar, at han også tidligere var anmeldt, at det ville bli mye verre denne gangen og at han måtte kalles inn til avhør. D har forklart at politibetjent A også uttalte at han måtte sørge for å stanse mer skriving om S. Til dette opplyste D at det er redaktøren som bestemmer dette, men A gjentok at han måtte stanse skrivingen og at S følte seg krenket. D oppfattet de første 20 minuttene av samtalen som et press og at politibetjent A var aggressiv. Videre at hun opptrådte som talskvinne for S. Etter samtalen reiste han til redaktør F og fortalte om samtalen. F ble sjokkert. De søkte opp As navn i Proff.no og fant at hun hadde sju relasjoner/interesser i næringslivet, noe de fant mistenkelig. F skrev ned det De refererte for ham. D bekreftet i avhøret riktigheten av det som er gjengitt i Fs e-post av 6. august 2014 til politiet.

Spesialenhetens vurdering

Spesialenheten for politisaker skal etterforske og påtaleavgjøre saker der det er spørsmål om ansatte i politiet eller påtalemyndigheten har begått straffbare handlinger i tjenesten, jf. påtaleinstruksen § 34-1.

Saken er vurdert i forhold til straffeloven § 325 første ledd nr. 1 og nr. 3 om grov uforstand i tjenesten og utilbørlig opptreden.

For straffansvar i medhold av straffeloven § 325 første ledd nr. 1 har Høyesterett uttalt at det kreves "en kvalifisert klanderverdig opptreden som foranlediger sterke bebreidelser for mangel på aktsomhet", jf. blant annet avgjørelse i Rt. 1986 side 670. Hva som ligger i "utilbørlig opptreden", beror på en konkret vurdering, og ikke en hvilken som helst upassende opptreden berettiger karakteristikken "utilbørlig".

Det fremgår av politiinstruksen § 4-1 at en polititjenesteperson skal opptre både i og utenfor tjenesten slik at han/hun oppnår den respekt og tillit hos borgerne som stillingen krever. Under tjenesteutøvelsen skal tjenestepersonen være sannferdig, saklig og upartisk, jf. politiinstruksen § 3-1 fjerde ledd.

Når det gjelder oppgaveutførelsen vises det til politiloven § 2 nr. 4 om at politiet skal yte borgerne hjelp og tjenester i faresituasjoner, i lovbestemte tilfeller og ellers når forholdene tilsier at bistand er påkrevet og naturlig.

Politidistriktets medieinstruks kommer ikke til anvendelse i nærværende sak idet instruksen gjelder politiets kontakt og informasjonsutveksling til media som institusjon, ikke som part.

Spesialenheten har ikke funnet det bevist utover enhver rimelig tvil at politibetjent A har handlet kvalifisert klanderverdig eller utilbørlig. Med bakgrunn i sakens opplysning finner Spesialenheten ikke å sette til side politibetjent As forklaring. Hennes forklaring støttes av Ss forklaring. Det er ikke fremkommet opplysninger som tilsier at S og A har

sammenstilt sine forklaringer eller har interesse i å støtte hverandre og å gi uriktige opplysninger til Spesialenheten. Videre er det vektlagt at politibetjent A i egenrapport av 6. juni 2014, skrevet kun to dager etter telefonsamtalen med D, har nedtegnet opplysninger som samsvarer med opplysningene senere gitt til Spesialenheten og som også samsvarer med opplysninger S ga i e-poster til XY-avisen i august 2014.

Vedtak

Saken henlegges for A i forhold til straffeloven § 325 første ledd nr. 1 og nr. 3 som intet straffbart forhold anses bevist.

X-avisa v/ F og A underrettes om vedtaket.

Kopi av vedtaket oversendes politimesteren i Sør-Trøndelag politidistrikt til orientering.

Sjefen for Spesialenheten for politisaker, 20. januar 2015

Jan Egil Presthus

Mona Skaaden-Bjerke
juridisk rådgiver